

O PROBĂ DE REZISTENȚĂ

(„Pălăria florentină”
după patru ani)

Derutați — și nu vom înceta să fim — de paradoxurile succesului, ne întrebam, într-o consemnare la premiera spectacolului giuleștean („Teatrul”, nr. 7/1965), dacă Labiche rezistă sau nu timpului. Întrebare legitimă la care se și dăduseră răspunsuri diferite, chiar opuse. Pentru simetrie ar trebui să ne întrebăm acum dacă spectacolul de la Teatrul Giulești, reluat într-o superbă și ultramodernă sală, incomparabilă cu aceea a vechiului teatru, mai rezistă, după patru ani, într-un context artistic substanțial înnoit, în fața unui public mai înțelept și mai cult. Vodevilul care, la premieră, ni s-a părut proaspăt și antrenant (e drept, datorită într-o măsură și adaptării), jucat într-un ritm frenetic, cu o vervă cucceritoare, bine condus de regizorul Lucian Giurchescu, nu trăiește cumva o falsă întinerire, nu se nutrește oare numai din *amintirea* unui succes?

Este adevărat că astăzi vedem mai clar golurile și stângăciile textului, notele joase ale umorului (pe anumite porțiuni), unele echivociuri cam brutale; este adevărat că ritmul și-a pierdut din viteză (căci și interpretii, vai, au îmbătrânit cu încă patru ani...), dar spectacolul însuși nu l-am simțit bătrîn, obositor, greoi. Dimpotrivă; comedia aceasta naivă, clementară, pe care o numim farsă ori vodevil, are undeva o cheie, un cifru prin care poate fi readusă în raza de recepție a spiritualității contemporane, iar *Pălăria florentină* a lui Labiche i s-a găsit, se pare, cheia inalterării, căci spectacolul păstrează dezinvoltura juvenilă de la premieră. Mai mult, atunci efortul actorilor (suprasolicitați de ritm, de text, de muzică și dans, de jocul cu partenerii și cu decorurile) era vizibil; acum angajarea în ritm e mai destinsă, e normală, crăparea de pe fețele actorilor a dispărut, jocul a devenit mai senin și, în acest fel, s-au accentuat ironia și autoironia

în dialogul interpretului cu personajul.

S-a petrecut, cum se petrece de obicei după un număr de spectacole, acea relaxare voioasă în rol, care elimină efectele stridente ale nesupunerii, asincronismele, biblielile de acomodare. Această destindere a interpretelor este însoțită mai întotdeauna de nesupunerea față de text, de veleități literare și regizorale, de un fel de autonomie zburdalnică în timpul căreia se fac modificări în piesă și în spectacol, totul, evident, pentru satisfacerea iubiților noștri spectatori. Colectivul Teatrului Giulești n-a ținut să facă excepție de la această datină și ascultăm astfel replici suplimentare, compuse ad-hoc (de pildă, Nonancourt — Șt. Mihăilescu-Brăila îi aruncă lui Fadinard — Cornel Vulpe, într-una din altercațiile lor: „ochiosule!”, iar acesta din urmă îi ripostează: „năsosule!”). Firește, publicul e dispus să se amuze la orice ieșire a actorului din personaj și la orice „supradialog” de acest tip (mai ales cînd e vorba de actorii cei mai prizați), dar undeva micile și nevinovatele adaosuri și trimiteri clatină niște pîrghii ale spectacolului, seamănă îndoieli în fața textului și a spectacolului, creează o complicitate îndoielnică între scenă și sală.

În noua sa existență, spectacolul de la Giulești propune și doi interpreți noi: Jorj Voicu în rolul lui Tavernier (alături de Ștefan Bănică) și Constantin Florescu în rolul lui Tardiveau. Primul are de luptat cu popularitatea și cu temperamentul lui Ștefan Bănică, Bănică face un tandem perfect cu Vulpe, ciocnirile lor fiind punctele de maximă tensiune ale spectacolului, ceea ce constituie iarăși un handicap pentru Jorj Voicu. Dar actorul, fără popularitatea și temperamentul lui Ștefan Bănică, fără să poată discuta de la egal la egal cu interpretul lui Fadinard (mult mai exersat în rol și în ritm), aduce totuși o prezență scenică interesantă, un alt fel de Emile, un ofițer tembel și fricos, nu numai violent și prost ca acela compus de Bănică. Fără strălucirea celui alt Emile, acesta e mai nuanțat... În ceea ce îl privește pe Constantin Florescu, bun actor de comedie ca și Jorj Voicu, face un rol bun, mai ales în partea a doua a spectacolului.

Prin urmare, chiar după aproape douăsprezece decenii de la scrierea ei, după patru ani de la premiera de la Giulești, într-o sală ultramodernă, în alt context artistic, cu un public mai înțelept, *Pălăria florentină* rezistă... Nu impecabil, nu fără să se vadă niște riduri, dar rezistă...

Dumitru Solomon